

1. VIESLEKCIJA

Ilze Koroļeva

ASV pieredzes un zināšanu "nospiedums" socioloģiskajā pētniecībā Latvijā

Šajā lekcijā socioloģe, LU Filozofijas un socioloģijas institūta vadošā pētniece Ilze Koroļeva dalīsies ar pieredzi, kas gūta deviņdesmitajos gados strādājot par viespētnieci Stanforda Universitātē un stažējoties Čikāgas Universitātes Nacionālajā viedokļu izpētes centrā (*National Opinion Research Center, NORC*). Pētniece sniegs retrospektīvu skatījumu uz ASV gūtās pieredzes un zināšanu izšķirošo lomu vairāku socioloģijas virzienu attīstībā Latvijā, kā arī Latvijas līdzdalību starptautiskajos salīdzinošajos pētījumos.

Inta Mieriņa

Pieeja pasniegšanas un zinātniskam darbam ASV: iespējas un izaicinājumi prakses un zināšanu pārnesei

Šajā lekcijā socioloģe I. Mieriņa runās par gūtajām atziņām 2010., 2015. un 2016. gadā stažējoties Jeila universitātē ar Jura Padega stipendijas atbalstu, Vašingtonas universitātē kā Fulbraita stipendiāte un Ilinoisas Universitātē Čikāgā ar Mudītes I. Zīlītes Saltups stipendijas atbalstu. Starp spilgtākajiem iespaidiem ir gan atšķirīgā pieeja mācību darbam, gan zinātniskā darba organizācijas prakse. Autore runās par to, kā ASV redzētais sniedz iedvesmu ikdienas darbā ar studentiem Latvijas Universitātes Sociālo zinātņu fakultātē un kā vadošajai pētniecei un vairāku zinātnisku pētījumu vadītājai LU Filozofijas un socioloģijas institūtā. Lekcijas dalībniekus aicināsim uz diskusiju par to, kādi ASV universitātēs īstenotie risinājumi un pieejas būtu vai nebūtu pārnesami uz Latvijas akadēmisko vidi un kādi šķēršļi kavē vai varētu veicināt šo zināšanu pārnesei.

2. VIESLEKCIJA

Toms Rostoks

Latvijas militārpersonu pieredze ASV: militāro zināšanu un kultūras pārnesei iespējas un ierobežojumi

Šajā lekcijā politologs T. Rostoks runās par ASV-Latvijas militāro sadarbību, fokusējoties uz Latvijas militārpersonu pieredzi, studējot un stažējoties ASV militārās izglītības iestādēs. Jau kopš 1990-to gadu sākuma ASV ir bijis Latvijas stratēģiskais partneris, atbalstot Latviju nozīmīgu ārpolitikas un drošības politikas mērķu, piem., Krievijas karaspēka izvešana un integrācija NATO aliansē, sasniegšanā. Savukārt ASV atbalsts ir bijis nozīmīgs Latvijas centienos atbrīvoties no padomju mantojuma militārajā vidē un veidojot mūsdienīgus NATO standartiem atbilstošus bruņotos spēkus. Lekcijas saturs balstīsies uz intervijām ar Latvijas Nacionālo bruņoto spēku (NBS) pārstāvjiem, kuri ir mācījušies vai stažējušies ASV. T. Rostoks skaidros, kā NBS pārstāvji vērtē ASV pavadīto laiku iegūto zināšanu un pieredzes ziņā. Tiks aplūkots arī jautājums par to, cik lielā mērā ASV iegūto pieredzi ir iespējams izmantot, turpinot dienestu Latvijā, identificējot arī šķēršļus, kuri traucē ASV iegūto zināšanu un pieredzes izmantošanu Latvijā.

Okupācijas Muzeja dibināšana un izveide

Šajā lekcijā vēsturniece Māra Lazda pastāstīs par Okupācijas Muzeja sākotni un izveidi, balstoties uz intervijām ar ASV trimdas profesoriem Pauli Lazdu, Gundegu Micheli un Valteru Nollendorfu, kā arī ar vadošiem Latvijas darbiniekiem. Lekcijā tiks stāstīts arī par to, kāpēc izveidojās muzeja misija "atcerēties, pieminēt un atgādināt" un kā tā iespaidoja gan muzeja saturu, gan telpu, gan administratīvo struktūru. Tāpat lekcijā tiks skaidrota Okupācijas Muzeja atbalstu grupas ASV būtiskā loma muzeja neatkarības veicināšanā, kā arī akcentēts sadarbības tīkls ar Latvijas muzējiem, vēsturniekiem un valdību. Lekcijas dalībnieki tiks aicināti pastāstīt par viņu pieredzi Okupācijas muzejā, kā arī dalīties viedoklī par sabiedrības attieksmi pret Okupācijas muzeju.

3. VIESLEKCIJA

Zināšanu pārnese mutvārdu vēstures un dzīvesstāstu izpētes laukā

Šajā lekcijā mutvārdu vēstures pētniece un socioloģe B. Bela pastāstīs par zināšanu pārnese starp ASV un Latviju mutvārdu vēstures attīstībā Latvijā un dzīvesstāstu krājuma tapšanā Latvijas Universitātes Filozofijas un Socioloģijas institūtā un asociācijā "Dzīvesstāsts". Pētniece iepazīstinās ar ASV latviešu diasporas ieguldījumu mutvārdu vēstures kā virziena attīstībā Latvijā, izceļot Amerikas Latviešu Apvienības atbalstu dzīvesstāstu dokumentēšanas ekspedīcijām Latvijā, latviešu izcelsmes pētnieku dalīšanos ar zināšanām par mutvārdu vēstures teoriju un praksi (arī pateicoties Fulbraita stipendijas atbalstam), kā arī pastāstīs par savu pieredzi Indianas univeritātē Blūmingtonā 2009. gadā ar Mudītes I. Zīlītes Saltups stipendijas atbalstu. Tiks parādīta arī pieredzes pārnese otrā virzienā – iedvesmojoties no dzīvesstāstu ekspedīcijām Latvijā, Maija Hinkle attīstīja ALA mutvārdu vēstures projektu ASV, dalība dzīvesstāstu dokumentācijā Latvijā ASV diasporas latviešiem deva iespēju izprast padomju okupācijas laika notikumus un to radītās sekas, kā arī Latvijā dokumentētie dzīvesstāsti izmantoti vairākās disertācijās ASV. Lekcijas dalībnieki tiks aicināti diskutēt par personīgās pieredzes lomu nesenās vēstures notikumu izpratnē, kā arī par to, kāda ir zināšanu apmaiņas loma mūsu izpratnes paplašināšanā.

Baltijas studiju veicināšanas apvienības (Association for the Advancement of Baltic Studies jeb AABS) loma sociālo zinātņu izaugsmē Latvijā

Lekcijā socioloģe un Millersvilles Universitātes Mākslas, humanitāro un sociālo zinātņu koledžas dekāne Ieva Zaķe sniegs ieskatu Baltijas studiju veicināšanas apvienības (AABS) vēsturē, īpaši izceļot tās lomu jaunas sociālo zinātņu paaudzes veidošanā Latvijā. Prezentācija iepazīstinās ar 1) apvienības izcelsmi un mērķiem; 2) izmaiņām, kas skāra apvienību no 90. to gadu sākuma; 3) apvienības konferencēm un Baltijas Studiju Žurnālu; 4) apvienības grantiem un stipendijām. Prezentācija sniegs arī personīgu skatu uz apvienības ietekmi caur pašas pētnieces un vēl divu zinātnieku pieredzi, esot apvienības biedriem. Kopumā prezentācija attīstīs argumentu, ka apvienības sākotnējā misija saglabāt pētniecību par Baltijas reģionu pasaules mērogā pārauga par misiju ienest pasaules zinātnisko elpu Baltijas kontekstā. Šī fokusa maiņa atļāva apvienībai atjaunoties, adaptēties un veiksmīgi turpināt savu darbību. Līdz ar to prezentācija aicina saprast ASV zinātnisko organizāciju ietekmi kā "divvirzienu ielu" – no vienas puses, tās radīja apstākļus jauno Latvijas zinātnieku profesionālajai attīstībai, bet, no otras, "jaunie prāti" izmainīja tādu organizāciju kā AABS funkciju un pienesumu.